

Editeerimispehimoõtted

Tolliraamatute editeerimisel on taotletud võimalikult suurt originaalilähedust. Kuna aga üks aastakäik koosneb üldjuhul kahest eraldiseisvast raamatust, on tulnud teha teatud mõõndusi. Struktuuri osas on järgitud pehižurnaali oma, loobudes aga lehekülje allosas olevatest ning järgmisele leheküljele kanduvatest tollimaksu summadest. Editeerimisel on järgitud järgmisi pehimõtteid:

1. Lisažurnaaalis olevad andmed, mis ei kajastu pehižurnaaalis, on esitatud kas kaldkirjas pehižurnaaalist pärit sissekande juures või tavalises kirjas joonealuse märkusena. Kaldkirjas on esitatud näiteks kauba väärtust, kvaliteeti, liiki või kogust puudutav informatsioon. Joonealustes märkustes on esitatud nende kaupade nimekiri, mis pehižurnaaalis on esitatud lühendatud kujul (näiteks *Noch an Krahm-Waren*) või kui mitme kauba väärtus on kokku arvestatud. Lisaks on joonealustes märkustes ära toodud saabunud laeva parameetrid (tüüp, nimi, süvis, suurus, meeskonna suurus, lähtekoht, teekonna kestus ja mõnel juhul ka kulg, kelle juurde adresseeritud), mõne viimase aastakäigu puhul ka laeva proviant ja laeva hoolduseks/remondiks mõeldud vahendid.
2. Transkriptsioonis ei ole eristatud gooti ja ladina šrifti.
3. Ortograafiat ei ole üldjuhul muudetud, vaid ligatuurid *æ* ja *œ* on lahti kirjutatud (vastavalt *ae* ja *oe*) ning *i* ja *j* puhul on lähtunud hääldusest: vokaali ees *j* ja konsonandi ees *i*.
4. Interpunktsiooni ei ole muudetud.
5. Tolliraamatuis kasutatud lühendid on esitatud lühendite nimekirjas, ladinakeelsete taime- ja ainenimetuste puhul on üldjuhul lühendatud käändelõpu osa ning see on nurksulgudes välja kirjutatud. Ladinakeelsete *us*-lõpuliste sõnade puhul on käändelõppu märkiv *9* ilma kommentaarideta välja kirjutatud (*novus pro nov9*).
6. Kuna suur- ja väiketäht ei ole käsikirjas alati üheselt eristatavad, on probleemsetel juhtudel eelistatud väiketähte.
7. Lisažurnaaalis olevad teise käekirja või teise kirjutusvahendiga tehtud parandused/täiendused on esitatud loogelistes sulgudes {}.
8. Nurksulge on kasutatud väljaandja märkuste jaoks: [?] tähistab raskusi teksti väljalugemisel, [!] ebaharilikku kirjaviisi või pehi- ja lisažurnaaalis oleva teksti erinevust ning [...] väljaandja poolt tehtud väljajätet. Rikutud tekstikohtades on täiendused tehtud lisažurnaaali põhjal ning on tekstis esitatud nurksulgudes. Juhul, kui puuduvad andmed kauba kaalu kohta või kui need erinevad kaaluja aruandes esitatutest, on kaaluja andmed lisatud nurksulgudes. Juhul, kui lisažurnaaalis esitatud laeva teatud parameetrid kas puuduvad või erinevad lootsi- ja kaimaksu puudutavas aruandes toodutest, on need lisatud teksti nurksulgudes ning on pärit nimetatud aruandest pehižurnaali lõpus.
9. Ümarsulge () kasutatakse joonealustes viidetes lisažurnaaali lehekülgedele viitamisel. Lisažurnaaali täielik arhiiviviide on antud esimeses joonealuses märkuses, edaspidi seda enam ei korrata.
10. Matemaatilistele ebatäpsustele on osutatud joonealustes viidetes.
11. Välja on jätud juhuslikud sõnakordused.
12. Kuna Pärnu tolliraamatutes on vahet tegemata kasutatud vääringuid *albertustaaler* ja *riigitaaler*, ei eristata neid ka kauba väärtuse tulbas. Vaid joonealustes viidetes ja pehižurnaali tekstile lisanduvates kirjetes antakse edasi lisažurnaaalis kasutatud vääring (nurksulgudes, kui vääringu asemel on algselt kirjutatud kordumist tähistav märk).
13. Ajamääratluste puhul nagu nt *13. Sept. vel ante* ei ole täpselt teada, millal laev Pärnu sadamasse saabus; kuupäev on võetud antud laevaga saabunud kaupade kohta esitatud

aruannetelt. Ajamääratluse puhul nagu nt *ante 1. Jun.* ei ole samuti teada, millal laev Pärnu sadamasse tuli, antud kuupäev on kas sadamaametniku koostatud aruandel lisažurnalis või väljus laev sel päeval Pärnu sadamast või saabus sel kuupäeval Pärnusse järgmine laev.

14. Apteegikraami koguste märkimisel kasutatud sümbolid on edasi antud võimalikult sarnaste sümbolitega. Kuna mainitud sümbolite tähendus ei ole üheselt selge, tuleb arvestada transkriptsiooni mõningase spekulatiivsusega.